

Fabienne Betting

Mesmenya'dan Sevgiler

Türkçesi: Hüseyin Can Akyıldız

Roman

I .

Gecenin ikisi

İş aramak için tuhaf bir saat ama gözüme uyku girmede. O yüzden bir an önce başlamak en iyisi. Önce bira almak için buzdolabına yöneliyorum. Ay, tavan lambasını açmama gerek kalmayacak kadar odayı aydınlattığına göre dışarıda hiç bulut olmamalı. Canıma minnet. Ben de mutfağın boyası kalkmış duvarlarını görmemiş olurum.

Sandrine odanın tepeden tırnağa boyanması gerektiğini söylemekte haklı. Tıpkı banyoya duşakabin takılması, sifonun tamir edilmesi, salon duvarlarına raf çakılması konusunda olduğu gibi... Bir süredir konuyu gündeme getirmese de sırrına kendinin vakıf olduğu bakış ve sözlerle bana durumu hatırlatıyor. Tabii ki konuyla ilgileneneğim. Yeter ki şu tıka basa dolu programımda beş dakikacık olsun boş zaman bulayım.

“Ah!”

Tam biramı almak üzere dolaba doğru eğilmiştim ki ayak başparmağıma cam batmasıyla döşemenin kana bulanması bir oldu. Uzun boylu düşünmeye gerek yok, bu pislik dün bulaşıkları yıkarken elimden kayan kristal bardağın parçası olmalı. Sandrine’le aramızdaki tartışma da o yüzden çıkmıştı. Gerçi bizimkine pek tartışma denemezdi. Çünkü Sandrine’le doğru düzgün tartışmak imkânsızdır. Onun suçu yok: Aile içi kavga denen şeyde doğuştan yeteneksiz. Ortada şöyle tabak çana-

ğın havada uçtuğu, bağırsık çağırış dolu eski usül tartışmalara girmek için yüzyıllık bir bahane olsa da, her defasında sorun sonunda kendimi hatalı ve sefil hissettiğim ciddi ve mantıklı konuşmalarla çözüldü. Şu sıralar ciddi ve aklıbaşında tartışmalar benim mesleki geleceğim –daha doğrusu ortada böyle bir geleceğin olmaması– üstünde yoğunlaşıyor.

“Lanet olsun!”

Sandrine’in uykulu sesi geliyor içeriden.

“Ne oldu?”

“Yok bir şey. Sen uyumana bak.”

Parmağıma saplanan keskin acıyla yaralı ayağıma pansuman yapmak üzere banyoya doğru topallıyorum. Şimdiye dek hiç sahip olmadığım kadar esneklik gerektiren hassas bir operasyon. Üstüne yara bandı yapıştırdığım pamukla ayak parmağımı zar zor sarıyorum.

Niyetim iş arama sitelerini taramak üzere bilgisayarı açmak-
tı ama hevesim kaçtı. Onun yerine kendimi kanepeye atıp dün okumaya vakit bulamadığım *Ekip* dergisini karıştırıyorum. Bu sayfalarda iş ilanlarıyla karşılaşmak gibi bir tehlike yok. Tenis, futbol ve rugby’deki son maçların sonuçlarına bakarken göz kapaklarım ağırlaşıyor. Dergiyi sehpanın üstüne koyarken orada dün Sandrine’in metrodan alıp getirdiği *20 Dakika* dergisi gözüme çarpıyor. Düşünmeden dergiyi alıp orada da iş ilanları olmadığından emin olarak kendimi rahatlatma umuduyla karıştırmaya başlıyorum. O da ne! Birkaç ilan var. Özellikle birini görünce elektrik çarpmışa dönüyorum. İlan şöyle:

Mesmenceden Fransızcaya tercüman aranıyor.

Ücret dolgundur.

Altında da telefon numarası var.

Mesmenec. Butan ve Belize'den bile daha az bilinen, ÷lke demeye bin Őahit isteyen Őu m÷phem kara parçası... Rusya ve Estonya arasına sıkıŐıp kalmıŐ bir ŐiŐil, bir çıban. Bu ÷lke hakkında nesnel yargılarda bulunmak m÷mk÷n m÷? En basiti elimden d÷Ő÷p mutfak zemininde parçalanana bardaktan yola çıkarak bir Őeyler söylemek. Bardağın tamamının eski Sovyetler BirliĐi olduğunu varsayın. Bardak parçalanınca, en b÷y÷k parçası olan kıç tarafı bug÷nk÷ Rusya olsun. Takip eden en b÷y÷k ilk ÷ç parça ise Ukrayna, Belarus ve Kazakistan. En k÷ç÷k parçaları Litvanya, Letonya ve Estonya farz edin. Bunlardan baŐka bir de çıplak gözle görünmeyen minnacık parçalar var. Öyle ki bunlar süp÷rgelik boyunca saklanır, sonra sabahın ikisinde ortaya çıkıp masum bir bira severin parmağını deŐer. İŐte Mesmenya da kıymık b÷y÷kl÷Đündeki bu cam parçalarından biri. Görünmez, zararlı ve kötü. Mesmenya d÷nyanın en çirkin ÷lkesi. Adında bile meymenet yok. Oturup kötü ÷lke ismi uydurmaya kalksam bu kadarını baŐaramazdım. Sanki bu ÷lke b÷t÷n g÷zelliklerin kök÷n÷ kazımak için insanla doğanın el ele verdiği bir yer. Ne düz ne engebeli diyebileceğimiz alelade topraklar üstünde biten alelade çalı çırpıdan ibaret bir bitki örtüsüyle kaplı. Sonbaharda d÷nyanın her yerinde g÷m÷Ői renklerle allanıp pullanan yapraklar orada dallarında kurur. Kışın zaten karanlık gökyüzünden kar boşanır ve her Şey sinir bozucu bir toz tabakası altında kalır. Őehirlerde sokaklar iki yanına gri, betonarme kare binaların dizildiği, dar ve düz bir çizgi halinde uzanır. Bu binaların kapıları b÷y÷k, pencereleri k÷ç÷ktür. Pencereler ellili yılların siyah beyaz polisiye filmlerindeki Őüpheli Őahısların hile ve ihanet dolu gözlerini andırır. İnsanlar buralarda çok gezinmez. Hızlı adımlarla, üzerinde atık suların aktığı, yağlı kâğıtlarla dolu yere bakarak geçip giderler. Atık sular tiksindirici kokular salarak kaldırım boyunca akar.

Aslında ben Mesmenya'ya hiç gitmedim. Ne filmde ne de resimde gördüm. Bu ülkeye, mimarisine ve insanlarına ilişkin yaptığım bütün tasvirleri Malislovna Jerona'ya borçluyum.

Namıdiğer Mali. Son hayalini kurduğumdan beri kaç gün ya da saat geçti kim bilir? Anavatanının bütün sefaletini hıçkırıklara boğulan sesiyle anlatıyordu bize. Ülkesindeki köy ve şehirlerin tasvirini ondan dinlemek insanın ömrü boyunca Mesmenya'ya ayak basmama kararı alması için yeter de artardı. Bizzat kendisi bu hilkat garibesinden kaçmamış mıydı?

Ben Sorbonne'da Rus kültürü ve edebiyatı okurken Malislovna da aynı okulda Mesmenya öğretiyordu. Bu işi, yeni Baltık kültürlerini tanıtmaya amaçlı uluslararası bir değişim programı sayesinde bulmuştu. Kimileri, maliyetinin eğitim alanındaki getirileriyle karşılaştırılamayacak kadar büyük olduğu düşüncesiyle böyle bir programın olmasını bile öfkeyle karşılıyordu. Malislovna'nın kısa eteklerinden büyülenmiş bütün öğrenciler gibi ben de bu türden yaklaşımları çağdı ve kaba buluyordum. "Yarının Avrupası"nu hep birlikte oluşturmaya çalıştığımızın söylendiği şu günlerde Rus hegemonyası ile bağımsızlık özlemi arasında çırpınan bu ülkeye yardım eli uzatmamak olur muydu? Önümüze çıkan her fırsatta onların dilini, kültürünü, yaşam tarzını tanımak ve tanıtmak, Avrupa ve dünya yurttaşları olarak her birimizin görevi değil miydi? Dahası, uzaklardaki ülkesinden kopup buraya birikimini bizimle paylaşmaya gelmiş bu genç ve güzel Mesmenyalı'nın hakkını savunmakla biz de elimizden geldiğince, karınca karınca yükümlü değil miydik?

Richard ve ben, akşamları barlarda, maddi olanaklarımız müsaade ettiğinde kafayı çekerken bu konuyu sık sık konuşuyorduk. Soğuk ve sıkıcı üniversite hocalarının en sevdiğimiz hocayı elimizden almalarından korkuyorduk. Hatta korktuğumuz şeyin gerçekleşmesi durumunda dolaşıma sokacağımız dilekçe-

yi kafamızda tekrar tekrar yazarak mükemmel hale getirmeye çalışıyorduk.

Başlangıçta bu sadece alkolün dozunu kaçırdığımız akşamların meşgalesiydi. Richard için de öyle kaldı. Bense kendimi iyice kaptırdım. Malislovna yavaş yavaş bütün fantezilerimin vazgeçilmez nesnesi haline geldi. Her gece rüyamda onu görüyor, uyanık olduğum her dakika onu düşünüyordum. Topluluk içinde sesini duyuyor, köşe başlarında silüetini görüyordum.

Yalnızca kayıtlı olduğum haftada bir saatlik dersine değil, verdiği bütün derslere katılmaya başladım. Diğer dersler ve diğer kızlar çıkmıştı aklımdan. Richard hariç arkadaşlarımı da ihmal ediyordum artık. Takıntıma dönüşmüştü.

Bize dilini öğretirken sergilediği yaklaşımın ciddiyeti karşısında dilim tutulmuştu. Yaşça aramızda çok fark yoktu. En fazla yirmi iki yirmi üç yaşlarında olmasına rağmen “profesyonellik” kelimesinin hakkını veriyordu. Ortada Mesmence-Fransızca ya da Fransızca-Mesmence ne bir sözlük ne de bir dilbilgisi kitabı vardı; hatta kitap bile yoktu. Esasen Mesmence diye bir dil yoktu. Mesmence denilen şey bir grup ne idüğü belirsiz köylünün konuştuğu bir lehçeydi sadece. Hal böyleyken Malislovna bize bu lehçenin temellerini vermeye çabalıyordu. Her hafta bizim için çektiği tonlarca fotokopiyle derse gelmesi görülmeye değerdi doğrusu. İngilizce, Almanca ve İspanyolca öğretiminde geçerli olan metotlardan yararlanıyor; isim, zarf, sıfat ve bütün zamanlarda fiil çekimlerini gösteren listeler ve çetrefil dilbilgisi kurallarını açıklayan notlar hazırlıyordu. Fransızcası akıcı olmadığı için kendi dilini kullanıyor, elinden geldiğince tane tane konuşuyor, uzun cümleleri iki üç kere tekrar ediyordu. Tekrara rağmen anlamadığımız durumlarda canını dişine takarak ne demek istediğini mimikleriyle anlatmaya çalışıyordu. Onu çekemeyenler ne söylerlerse söylesinler. Malislovna mesleki açıdan maaşının her kuruşunu hak ediyordu.